

WHAT'S UP!

Com vas de salut mental?

Projecte àmbit educatiu

www.obertament.org [@noalestigma](https://twitter.com/noalestigma) [f Obertament](https://www.facebook.com/Obertament) [i sofaobertament](https://www.instagram.com/sofaobertament)

Amb la col·laboració de:

 Obra Social "la Caixa"

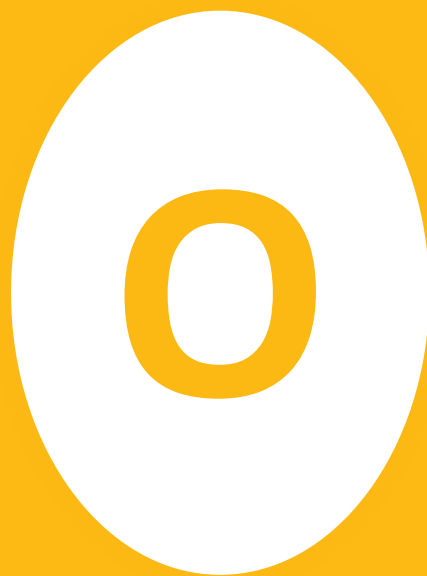
Diputació
Barcelona

Ajuntament de
Barcelona

Generalitat
de Catalunya

OBERTAMENT

obertament

Som una aliança del sector de la salut mental que compta des de bon inici amb la implicació de la Generalitat, l'Ajuntament de Barcelona, la Fundació "la Caixa" i d'altres institucions

L'estigma en salut mental

16%
dels catalans afirmen que no estarien disposats a conviure amb una persona amb un problema de salut mental

17%
dels catalans no donaria cap responsabilitat a les persones amb problemes de salut mental i un 34% no ho sap o no respon

21%
dels catalans considera que no es pot confiar per a la cura d'altres en persones que han estat tractats en hospitals de salut mental

29%
dels catalans creuen que una de les principals causes de la malaltia mental és la manca d'autodisciplina

L'estigma redueix les oportunitats de les persones a causa de l'existència dels prejudicis i l'estigma en salut mental, que es tradueixen en accions de discriminació

80%
dels catalans amb trastorn de salut mental manifesta haver estat injustament tractat en algun àmbit de la seva vida pel fet de tenir un trastorn

55%
afirma que aquest tracte negatiu es dona amb bastanta o molta freqüència

67%
dels catalans amb trastorn de salut mental han ocultat el seu trastorn al seu cap o superior

89%
dels catalans amb trastorn mental han desistit de fer alguna activitat per evitar ser discriminats

Enquesta de Salut de Catalunya 2013. Dades de les escales RIBS i CAMI per Obertament
La Percepció Social de l'Estigma a Catalunya 2015. Estudi elaborat per la UAB per Obertament

Fomentem l'activisme en primera persona

Formem i acompanyem a persones amb trastorn per tal de, amb el seu testimoni, contrarestar els prejudicis existents en salut mental

Fem pública la realitat de viure un trastorn mental

Desenvolupem campanyes amb l'objectiu de naturalitzar les problemàtiques de salut mental

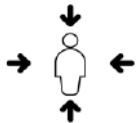

Duem a terme projectes antiestigma en àmbits diana

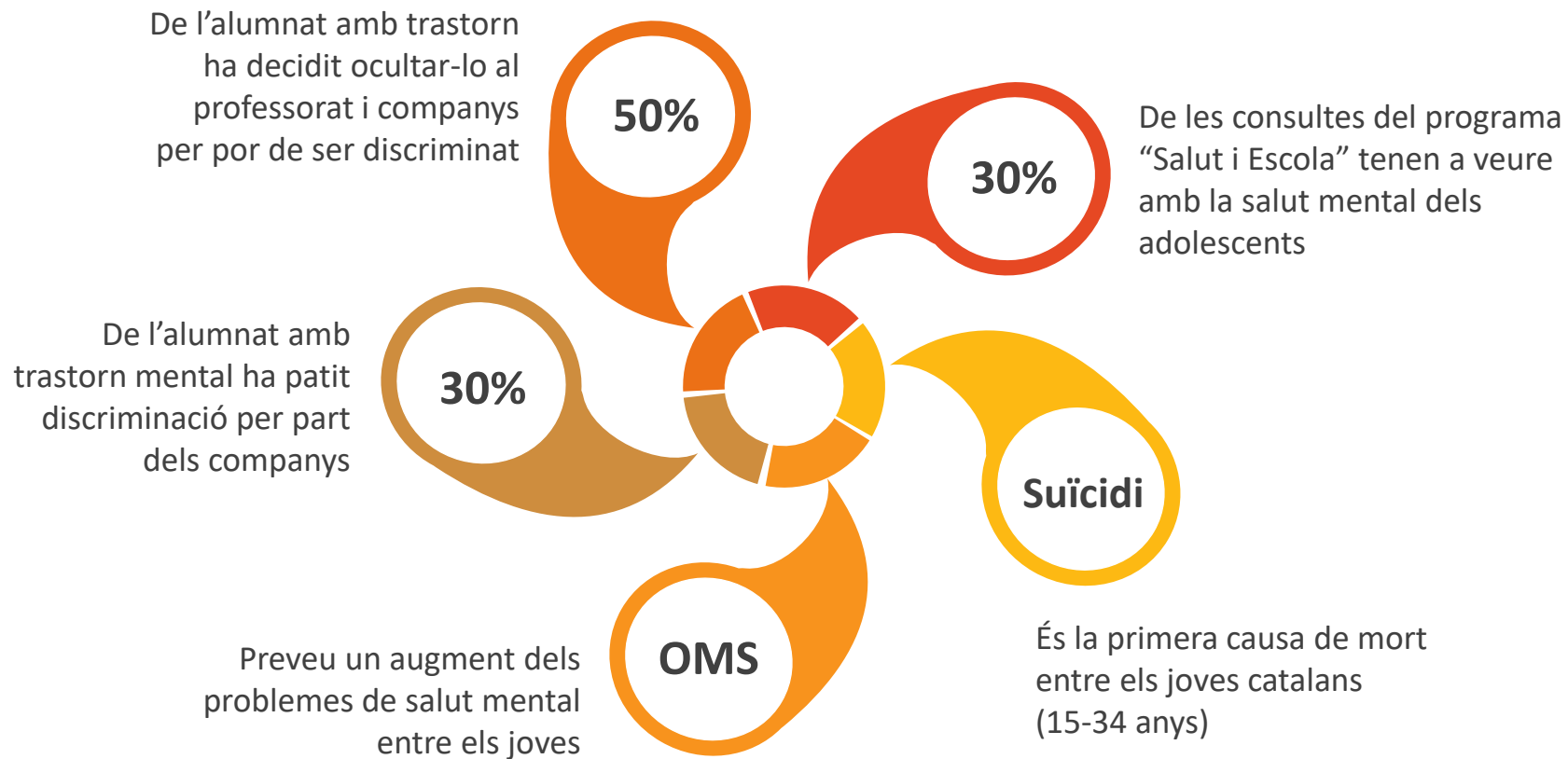
Executem projectes basats en l'evidència en els àmbits educatiu, laboral, d'atenció en salut i en els mitjans de comunicació

1

Salut mental i joves

Més del 50% dels problemes de salut mental sorgeixen abans dels 14 anys (75% abans dels 25 anys)

L'estigma en salut mental aïlla les persones

Per por a ser aïllat, el jove amaga el seu problema

Arriba tard o no arriba a l'ajuda necessària i als serveis especialitzats

Baix rendiment escolar

Problemes en el desenvolupament del jove

Cronificació

Retraïment social

Ocultació

Abandonament dels estudis

Pot arribar al suïcidi

2

El projecte What's Up

01

16 unitats didàctiques on es treballa la salut mental dins de les matèries curriculars de 6 àmbits curriculars de **1r i 3r d'ESO**

02

Història de **testimonis a l'aula** (vídeo o presencial a través d'entitats locals)

**Infusió
curricular**

El projecte trenca el **tabú** que existex al voltant de la salut mental a través de parlar-ne de manera natural i normalitzada, de forma curricular i competencial

16 Unitats Didàctiques

6 àmbits

Competencials

Curriculars

Segons decret 187/2015

www.comvas.org

Com funciona?

Grup diana	Objectius	Descripció intervenció	
Alumnat ESO	<ul style="list-style-type: none"> Promoure el treball de la salut mental sense estigmes Oferir recursos i orientacions per a efectuar un retorn a les aules segur, no estigmatitzant i amable amb la salut mental dels joves.	<ul style="list-style-type: none"> Projecte What's up: propostes curriculars per a 1r i 3r de l'ESO	1r de l'ESO: 5 propostes curriculars 3r de l'ESO: 11 propostes curriculars
		<ul style="list-style-type: none"> Càpsules de treball emocional de continuïtat: proposta de treball de l'àmbit personal i social, complementàries al What's up	1r de l'ESO: 2 càpsules de treball emocional 2n de l'ESO: 2 càpsules de treball emocional 4t de l'ESO: 2 càpsules de treball emocional
		<ul style="list-style-type: none"> Covid 19 a l'aula: creació d'espais on poder parlar de forma oberta i no estigmatitzant de les vivències durant la crisi sanitària.	5 càpsules post-covid generals.

01

5 propostes didàctiques on s'ofereix la possibilitat de crear un espai per parlar de les vivències viscudes a la crisi sanitària.

02

Cada proposta didàctica és flexible i adaptable al curs

Hora de la tutoria

Es vol normalitzar l'expressió de les emocions viscudes i facilitar la demanda d'ajuda

EL PROJECTE

MATERIALS

EXPERIÈNCIES

WHAT'S UP

PREGUNTES FREQUENTS

CONTACTE

What's Up!

És un programa que proposa parlar de salut mental a l'aula, eliminant així els prejudicis i

En Què Consisteix?

A través de materials, recursos i experiències personals, proposem PARLAR

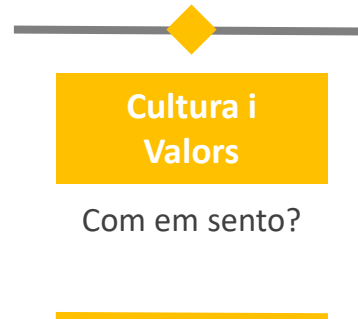
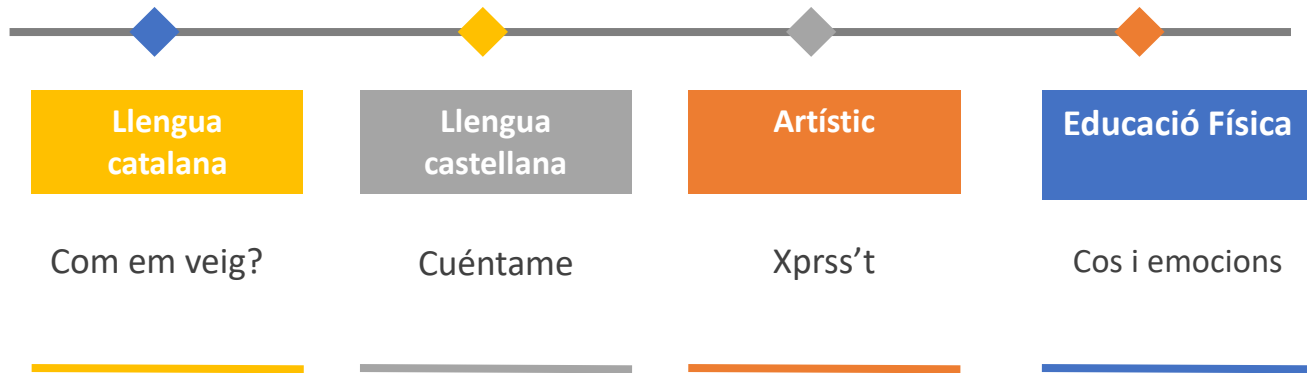
Per Què?

1 de cada 5 adolescents passa per alguna problemàtica de salut mental i és important

www.comvas.org

3

Proposta educativa a l'aula

Unitat llengua anglesa: THE STAND UP KID

A partir de visualitzar un vídeo d'una campanya de sensibilització sobre salut mental i discriminació en anglès, es proposa un seguit d'activitats de reflexió, debat i role-playing en llengua anglesa.

Unitat Cultura i valors: TESTIMONI

Històries de vida de persones que han viscut alguna experiència amb un problema de salut mental, sempre enfocada des de la perspectiva de la recuperació i de fer caure estereotips i prejudicis al voltant de com son les persones amb una problemàtica de salut mental. [\(més vídeos de testimonis\)](#)

Ens organitzem...

1 presentador

1 jurat

Concursants: grups de 4/5 alumnes

El concurs

Introducció: ens preguntem obertament 'Què entenem per salut mental?'. Després de comentar-ho, donem pas al concurs. Expliquem les normes, els rols i les categories.

1 DEFINICIONS I CONCEPTES

Cada grup haurà de **consultar fonts** i respondre preguntes com 'Què són els problemes de salut mental?'. El jurat decidirà quina és la millor resposta i revisarà que no hi hagi faltes d'ortografia.

2 CERT O FALS?

Cada grup haurà de consultar fonts i **argumentar** si afirmacions com 'Tinc un problema de salut mental i per això, soc perillós' són certes. El jurat analitzarà quina és la millor resposta correcta.

3 LLETREJA LA PARAULA!

Cada grup haurà de lletrejar en 10 segons **lèxic vinculat a l'estigma** en salut mental, com poden ser 'autoestigma', 'segregació' o 'prejudici'. Si fallen o es passen de temps, torn per un altre grup.

4 PREGUNTA FINAL

Prenent com a base tots els coneixements treballats durant la sessió, els dos grups amb més punts hauran de respondre una qüestió: 'Quins són els problemes principals als quals s'enfronten les persones amb un problema de salut mental? Com puc ajudar un amic o conegut que sospito, o sé, que està patint un problema de salut mental?'

4

Un projecte que creix

Mostra

Grup intervenció

5 instituts
261 alumnes

Grup control

4 instituts
132 alumnes

**Valoració qualitativa
(Professorat i
Inspecció educativa)**

Molt bona rebuda per part de centres i inspecció educativa

Molt bona valoració dels materials.

Valoració molt positiva del testimoni en primera persona a l'aula com a element clau que projecta tot el treball fet durant el curs

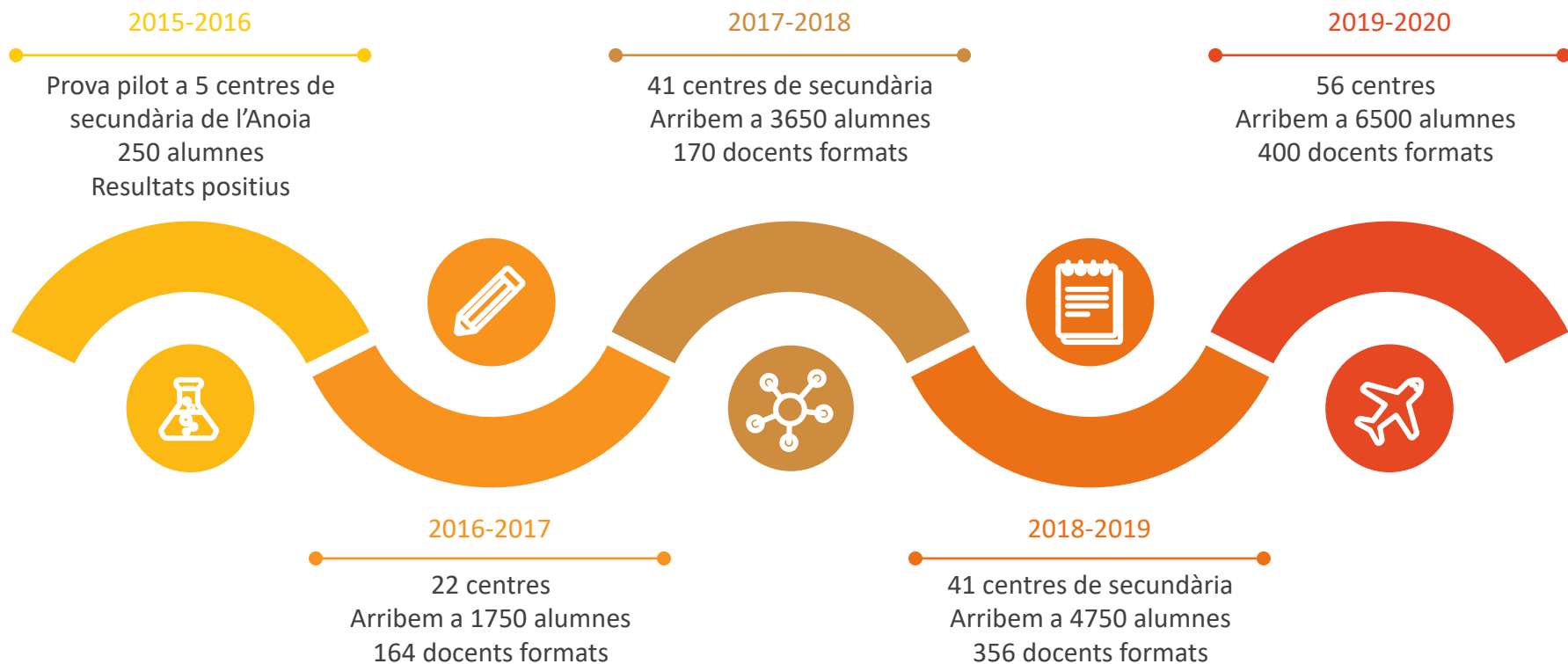
L'alumnat s'ho pren molt seriosament i està més disposat a parlar de les seves emocions amb el professorat

Estudi d'impacte

Disminueix significativament l'estigma dels alumnes que han rebut la intervenció, i aquesta millora es manté després de 6 mesos

La prova pilot del projecte es va fer el curs 2015-2016. Els resultats confirmen l'impacte significatiu del projecte en la reducció de l'estigma en la població jove.

Consulteu l'article científic a: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2017.01608/full>

El projecte ja està troba en fase de consolidació, i compta a més amb un web i intranet pròpia amb materials de continuïtat, i propostes formatives per a lleure educatiu i família.

Aquest curs a més, hem ampliat la proposta curricular i competencial a 1r ESO i iniciem el treball per a fer formació reglada al professorat.

Gràcies per donar la cara per nosaltres i amb nosaltres

Irene Alabau
Coordinació What's Up
931 123 717 - 637 123 717
ialabau@obertament.org

www.obertament.org @noalestigma Obertament sofaobertament

Amb la col·laboració de:

